

ที่ กษ 0303/ ๕๙๒

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กทม. 10200

๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัย เป็นทางน้ำชลประทาน
ที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. ....

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรม

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฉบับลงวันที่ 25 สิงหาคม ๒๕๕๑
2. สำเนากฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๒ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
การชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕
3. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัย ในเขตโครงการ
ชลประทานเพชรบุรี เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. ....
พร้อมด้วยบันทึกคำชี้แจงรายละเอียด บันทึกหลักการและเหตุผล และแผนที่ท้าย
กฎกระทรวง จำนวน 100 ชุด

ด้วยกรมชลประทานรายงานว่ามีการใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานนอกรากเกษตรกรรม
เพิ่มมากขึ้น ในการนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์จากการใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานอย่างเต็มที่ และเพื่อให้การใช้น้ำ
เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งทำให้ทราบถึงปริมาณของน้ำที่ขาดหายไปจากระบบการชลประทาน
และเป็นการรองรับการขออนุญาตใช้น้ำจากภาคอุตสาหกรรม การประปา และภาครัฐกิจอื่นที่จะมีขึ้นในอนาคต
สมควรกำหนดทางน้ำชลประทานซึ่งได้มีประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฉบับลงวันที่ 25 สิงหาคม
๒๕๕๑ กำหนดให้เป็นทางน้ำชลประทานแล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วยหมายเลข 1 เป็นทางน้ำชลประทาน
ที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน โดยออกเป็นกฎกระทรวง ทั้งนี้ ตามความในมาตรา ๘ (๑) แห่งพระราชบัญญัติ
การชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๔)
พ.ศ. ๒๕๑๘ จึงขอเสนอร่างกฎกระทรวง จำนวน 1 ฉบับ ดังนี้

ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัย เป็นทางน้ำชลประทาน
ที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. ....

/ บันทึกวิเคราะห์สรุป ...

บันทึกวิเคราะห์สรุป

(1) เรื่องเดิม

เนื่องจากมีการใช้น้ำจากการน้ำชลประทานเพื่อกิจกรรมทางการเกษตร หรือกิจการอื่นที่มิใช่การเกษตรกรรมเพิ่มมากขึ้น ทำให้ปริมาณของน้ำในแหล่งเก็บกักมีปริมาณลดลง การเก็บค่าชลประทานจะเป็นการแก้ปัญหาการใช้น้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และโดยที่พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช 2485 ได้ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกกฎหมายกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน เป็นทางน้ำที่จะเรียกเก็บค่าชลประทานได้ โดยต้องแสดงแผนที่แนบท้ายให้ชัดเจน

(2) เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี

2.1 พิจารณาลงมติรับหลักการร่างกฎหมายกระทรวง

2.2 เป็นการเสนอร่างกฎหมายให้มีผลบังคับใช้ตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช 2485

(3) ความเร่งด่วนของเรื่อง ถ้าดำเนินการได้รวดเร็ว จะเป็นผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสนับสนุนนโยบายของรัฐในด้านการควบคุมดูแลแหล่งน้ำ ซึ่งภาครัฐได้มีการรณรงค์ให้มีการใช้น้ำอย่างประหยัดและถูกวิธี

(4) สาระสำคัญของเรื่อง

4.1 เพื่อประโยชน์ในการควบคุมดูแลปริมาณน้ำ และเพื่อให้การใช้น้ำเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งทำให้ทราบถึงปริมาณของน้ำที่ขาดหายไปจากระบบการชลประทาน จึงสมควรกำหนดให้ทางน้ำชลประทานดังกล่าวเป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการเงินและงบประมาณโดยเงินที่เก็บได้จากผู้ใช้น้ำจากการน้ำชลประทานเมื่อกฎหมายมีผลบังคับใช้แล้ว จะนำเข้าเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการชลประทาน และจะนำมาใช้จ่ายเป็นค่าปรับปรุงบำรุงรักษาระบบการชลประทานอันจะทำให้ใช้เงินงบประมาณในส่วนนี้น้อยลง

4.2 การใช้น้ำออกภาคเกษตรกรรมจากการน้ำชลประทาน จะต้องมีการติดตั้งมาตรการด้านน้ำ และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายกระทรวง ซึ่งในการออกกฎหมายกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทานได้นั้น จะดำเนินการได้เฉพาะทางน้ำที่ได้มีประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำหนดให้เป็นทางน้ำชลประทาน ตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช 2485 แล้วเท่านั้น ปัจจุบันมีกฎหมายฉบับที่ 42 (พ.ศ. 2540) กำหนดอัตราค่าชลประทานและหลักเกณฑ์ไว้แล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วยหมายเลข 2

4.3 ปริมาณความจุของอ่างเก็บน้ำ ปริมาณการใช้น้ำ และพื้นที่ได้รับประโยชน์ มีดังนี้

- อ่างเก็บน้ำห้วยสงสัย ปริมาณความจุของอ่างเก็บน้ำเท่ากับ 4,054
ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันยังไม่มีสำนักงานประปา หรือโรงงานอุตสาหกรรมขออนุญาตใช้น้ำ มีแต่
การใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร ใช้น้ำประมาณ 3,234 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ซึ่งมี
พื้นที่ได้รับประโยชน์ประมาณ 4,500 ไร่

- จากปริมาณการใช้น้ำในอ่างเก็บน้ำแห่งนี้ ไม่มีผลกระทบต่อปริมาณน้ำ
ในทางน้ำชลประทาน ซึ่งมีศักยภาพเพียงพอสามารถกำหนดแผนจัดสรรน้ำให้แก่ผู้ที่จะขออนุญาตใช้น้ำ
ในภายหน้าได้ตามความเหมาะสม

ข้อกฎหมาย

- พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช 2485 และฉบับแก้ไข^{เพิ่มเติม}
- กฎกระทรวง ฉบับที่ 42 (พ.ศ. 2540) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
การชลประทานหลวง พุทธศักราช 2485
- ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยเงินทุนหมุนเวียนเพื่อ^{การชลประทาน พ.ศ. 2545}

(5) ประเด็นของปัญหาที่ต้องการให้คณะกรรมการตีความ

เพื่อให้คณะกรรมการตีความกลامมติรับหลักการร่างกฎกระทรวงให้มีผลบังคับใช้

(6) ความเห็นชอบจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

ไม่มี เนื่องจากเป็นการบังคับใช้เฉพาะภายในเขตชลประทานเท่านั้น

(7) ในกรณีที่มีกฎหมาย มติคณะกรรมการตี หรือคำสั่งใด ๆ กำหนดให้ต้องมีการวิเคราะห์
หรือศึกษาในเรื่องนั้นก่อนดำเนินการ ให้เสนอรายงานการวิเคราะห์หรือการศึกษา พร้อมทั้งจัดทำผลสรุป^{เสนอมาด้วย}

ไม่มี เนื่องจากเป็นการดำเนินการเฉพาะภายในเขตชลประทานเท่านั้น

(8) ค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการดำเนินการ และที่มาแห่งเงินค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการดำเนินการจัดพิมพ์แผนที่ท้ายกฎกระทรวง ใช้งบประมาณ
จากทุนหมุนเวียนเพื่อการชลประทาน

(9) รายละเอียดที่ประสงค์จะให้คณะรัฐมนตรีอนุมัติให้ความเห็นชอบหรือมีมติ โดยให้ระบุ
ให้ชัดเจน และแยกเป็นข้อ ๆ ให้ครบถ้วน

เพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาลงมติรับหลักการร่างกฎกระทรวง จำนวน 1 ฉบับ คือ¹
ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัย เป็นทางน้ำชลประทาน
ที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... (จากศูนย์กลางเขื่อนดินอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัย ขึ้นไปตามลำน้ำห้วยสงสัย
ในท้องที่ตำบลเลขะกระบุก อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาแล้ว เห็นชอบตามที่กรมชลประทานเสนอ จึงขอส่ง
ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัย เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บ
ค่าชลประทาน พ.ศ. .... พร้อมด้วยบันทึกคำชี้แจงรายละเอียด บันทึกหลักการและเหตุผล และแผนที่
ท้ายกฎกระทรวง จำนวน 100 ชุด ตามสิ่งที่ส่งมาด้วยหมายเลขอ้างอิง 3

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระ วงศ์สมุทร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมชลประทาน
กองกฎหมายและที่ดิน
โทร./โทรสาร 0-2241-2626